

Sygn. akt I C 645/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie-Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Anna Lipnicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Żaklina Skrzypczak

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2016 r. na rozprawie sprawy

z powództwa **S. W.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – (...) i (...)Oddział w O.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – (...) na rzecz powoda S. W. kwotę 23.780,73 zł (dwadzieścia trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt 73/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2010 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego (...), Oddział w O. na rzecz powoda S. W. kwotę 31.289,66 zł (trzydzieści jeden tysięcy dwieście osiemdziesiąt dziewięć 66/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2010 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - (...) na rzecz powoda S. W. tytułem zadośćuczynienia kwotę 5.000 zł (pięć tysięcy);
4. dalej idące powództwo oddala;
5. zasądza solidarnie od pozwanych Skarbu Państwa – (...) i (...)Oddział w O. na rzecz powoda S. W. kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
6. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu) tytułem opłaty sądowej, od uiszczenia której powód został zwolniony, od pozwanego Skarbu Państwa - (...) kwotę 1.827 zł i od pozwanego (...) Oddział w O. kwotę 1.827 zł oraz tytułem zwrotu skredytowanych kosztów opinii biegłych od pozwanego Skarbu Państwa (...) kwotę 900,75 zł i od pozwanego (...)Oddział w O. kwotę 900,75 zł.

I C 645/13

UZASADNIENIE

S. W. wystąpił w dniu 03.10.2012 r. z pozwem o zapłatę przeciwko Skarbowi Państwa – (...) kwoty 55.070,39 zł (po ostatecznym sprecyzowaniu pismem procesowym z dnia 4.11.2016 r. - k. 501), stanowiącej równowartość należnego zasiłku przedemerytalnego wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności, a nadto zapłatę kwoty 18.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną szkodę wskutek niewypłacenia świadczenia w przepisany terminie.

Uzasadniając roszczenie (k. 2-7 i 334-337) powód wskazał, że na zasadzie art. 415 kc w zw. z art. 417 kc domaga się wypłaty kwoty 55.070,39 zł tytułem odszkodowania za niewypłacone w okresie od 7 stycznia 2000 r. do 1 lipca 2009 r.

kwoty należnego mu zasiłku przedemerytalnego, obliczone z uwzględnieniem zmiennej wysokości kwot bazowych dla zasiłków przedemerytalnych oraz okresowej waloryzacji wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności każdej z tychże kwot, a ponadto na zasadzie art. 448 kc w zw. z art. 23 kc zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 18 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych. Powód argumentował, że w dniu 27.01.2000 r. wydano decyzję o uznaniu powoda za osobę bezrobotną z prawem do zasiłku. Następnie, decyzją z dnia 28.01.2000 r. nr IE. (...) Starosta (...) przyznał powodowi prawo do zasiłku przedemerytalnego od dnia 7 stycznia 2000 r. w wysokości 487,60 zł miesięcznie. Następnie decyzją z dnia 01.06.2000 r. nr IE. (...) Starosta orzekł o zawieszeniu od dnia 23.05.2000 r. prawa do zasiłku przedemerytalnego. Przedmiotowe decyzje zostały doręczone powodowi dopiero w dniu 28.01.2008 r. z przyczyn leżących wyłącznie po stronie pozwanego, przy czym, co istotne powód był nakłaniany przez urzędnika PUP do poświadczenia odbioru powyższych decyzji z datą wsteczną, tj. w dniu 28.01.2000 r.

Jak argumentował powód, działania pozwanego negatywnie wpłynęły na jego sytuację życiową, w tym finansową. Ponieważ powód nie posiadał wiedzy w przedmiocie podejmowanych przez Starostę decyzji, znajdując się w złej sytuacji finansowej w dniu 23.05.2000 r. rozpoczął działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług transportowych. Powód podkreślił, że gdyby otrzymał w prawidłowym terminie decyzję o przyznaniu mu zasiłku przedemerytalnego, nie podjąłby prowadzenia działalności gospodarczej, która generowała straty. Ostatecznie w dniu 01.07.2005 r. powód zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej i z ewidencji podmiotów ją prowadzących został wykreślony w dniu 04.12.2007 r. Jak argumentował S. W., w okresie tym, skutek złej sytuacji finansowej zmuszony był korzystać z pomocy rodziny, znajomych oraz MOPS-u, co wpłynęło także na jego sytuację zdrowotną. Kiedy powód w dniu 26.12.2007 r. zarejestrował się w PUP w K. jako osoba bezrobotna, po kilku dniach, telefonicznie został powiadomiony o przysługującym mu prawie do zasiłku przedemerytalnego, po czym w dniu 28.03.2008 r. otrzymał postanowienie PUP w K. o wznowieniu postępowania dotyczącego prawa do spornego zasiłku. W tym okresie, świadczenie jest wypłacane już przez Oddział (...), który początkowo wypłacił powodowi świadczenie, po czym zawiesił wypłatę po podjęciu przez PUP postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 28.01.2000 r. Decyzją z dnia 15.05.2008 r. znak: (...) Wojewoda (...) stwierdził nieważność decyzji Starosty (...) w przedmiocie przyznania prawa do zasiłku przedemerytalnego oraz tego samego dnia Wojewoda (...) stwierdził ponadto nieważność decyzji Starosty (...) o zawieszeniu prawa do zasiłku przedemerytalnego. W/w decyzje zostały doręczone powodowi w dniu 16.05.2008 r. Powód podejmował działania zmierzające do wypłaty należnego mu świadczenia, a równolegle strona pozwana swoimi działaniami domagała się od powoda zwrotu nienależnego według niej, a wypłaconego zasiłku. Ostatecznie kwestia ta została rozstrzygnięta przez Sąd Okręgowy w Opolu, który uznał, że powód nie jest zobowiązany do zwrotu zasiłku na rzecz (...). W toku dalszych działań inicjowanych przez powoda, doszło do wydania wyroku Sądu Administracyjnego we W., na mocy którego przyznane zostało powodowi prawo do emerytury. Orzeczenie to ma kluczowe znaczenie w niniejszej sprawie. Przesądziło ono bowiem fakt, iż powód pracował w warunkach szczególnie szkodliwych, co obligowało pozwanego do prawidłowego procedowania w przedmiocie przyznania zasiłku przedemerytalnego, a czego pozwany nie dopełnił narażając powoda na szkodę.

Powód wniósł ponadto o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego (...) z siedzibą w W. I Oddział w O., z uwagi na fakt, że w dniu 1 sierpnia 2004 r., na mocy ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, pozwany przekazał dokumentację dotyczącą zasiłków przedemerytalnych do (...).

Skarb Państwa – Starosta Powiatu (...), w odpowiedzi na pozew (k. 174) wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany argumentował, że powód w dniu 27.01.2000 r. zarejestrował się w PUP w K. jako osoba bezrobotna i taką decyzję odebrał od pozwanego, nie odwołując się od wydanej decyzji, w szczególności powód nie podnosił, że należy mu się jakieś inne świadczenie. Na podstawie przedmiotowej decyzji powód pobierał zasiłek dla bezrobotnego. Następnie, jak twierdził pozwany, omyłkowo przyznał powodowi zasiłek przedemerytalny, mimo, że powód nie posiadał uprawnień do zasiłku przedemerytalnego, a nawet nie ubiegał się o takie świadczenie. Pozwany podnosi, że powód nawet nie wspominał, że przysługuje mu ewentualny zasiłek przedemerytalny. Z kolei z dniem 01.08.2004 r. pozwany przekazał dokumentację dotyczącą zasiłków przedemerytalnych do Oddziału (...), który z tym dniem przejął ustalanie uprawnień do wymienionych zasiłków i ich wypłacanie. Pozwany argumentował, że pracownik pozwanego W. P. omyłkowo dołączyła do akt powoda świadectwa pracy innej osoby (R. M.) i na tej podstawie został przyznany

powodowi zasiłek przedemerytalny, mimo, że w 2000 r. powód nie spełniał warunków dotyczących przyznania zasiłku przedemerytalnego. W szczególności powód nie legitymował się stażem w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Pozwany ponadto argumentował, że powód sam zdecydował o podjęciu działalności gospodarczej, która generowała koszty i straty. Ponadto pozwany argumentował, że S. W. winien był już na przestrzeni lat 2000 – 2001 wystąpić z roszczeniem przeciwko pozwanemu, skoro zarzuca mu zwłokę w nie doręczeniu decyzji w terminie. W ocenie pozwanego, powód miał świadomość obowiązywania i stosowanych procedur i przepisów kpa, wobec czego miał możliwość dochodzenia roszczeń przed wielu laty. Pozwany nie kwestionuje trudnej sytuacji materialnej powoda, a w szczególności korzystania z zapomóg MOPS-u, przy czym są to wybory życiowe dokonywane przez samego powoda, za które pozwany nie ponosi odpowiedzialności. Ponadto, pozwany wskazał, że nie posiada legitymacji biernej, skoro szereg decyzji w toku postępowania z udziałem powoda wydawanych było przez Oddział ZUS. Ponadto, jak argumentował pozwany, przeciwko jego odpowiedzialności świadczy i to, że sprawa uznania powodowi lat pracy w warunkach szczególnych była wątpliwa i złożona, i zakończyła się ostatecznie dopiero wydaniem w tym przedmiocie wyroku przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu dnia 03.11.2010 r., co także świadczy o braku odpowiedzialności pozwanego. Pozwany zaprzeczył również, by naruszył przepisy prawa materialnego (art. 37 j ust.1 i 2 o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu – w ówczesnym stanie prawnym, jak również rozporządzenie z 07.02.1983 wykaz A załącznik d), skoro Sąd Okręgowy w Opolu powództwo oddalił. Powołany przepis określa, jakie warunki należy spełnić, by owy zasiłek przedemerytalny otrzymać, w szczególności powód w 2000 r. nie przedłożył dokumentu stwierdzającego, że posiada okres pracy 15 lat w warunkach szczególnych, dlatego też został zarejestrowany jako bezrobotny z prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Pozwany twierdził, że decyzja o uznaniu powoda za osobę bezrobotną została wydana w 2000 r. i została włożona do akt, powód otrzymał ją w 2008 r., a zatem nie była rozpatrywana przez tak długi okres czasu. Pozwany potwierdził, że pierwotna decyzja o przyznaniu powodowi zasiłku przedemerytalnego (wyłaconego następnie przez (...)) została wywołana omyłką pracownika PUP W. P., za powyższą omyłkę wymieniony pracownik został ukarany, nadto pracownik dokonał zwrotu wyłaconego zasiłku na rzecz (...). Pozwany argumentował, że w roku 2000 zasiłek przedemerytalny powodowi nie przysługiwał, zaś jedynym zawinieniem pozwanego było błędne wydanie decyzji zaliczającej powodowi okres zatrudnienia innej osoby. Pozwany zakwestionował ponadto obowiązek wypłaty odszkodowania tytułem zadośćuczynienia, wobec nieudowodnienia żądania.

W piśmie procesowym z dnia 19.05.2016 r. (k.440-444) pozwany (...) Oddział w O. wniósł o oddalenie żądania (k.442). Pozwany argumentował, że akta powoda przekazano mu w zbiorze świadczeń zawieszonych na podstawie protokołu z dnia 09.08.2004 r., przez co pozwany wstąpił w stan faktyczny i prawny tj. w sytuację powstałą poza jego udziałem, zastaną, na którą nie miał żadnego wpływu. Według pozwanego, jego zakres odpowiedzialności nie wynika z materiału dowodowego sprawy. Pozwany stoi na stanowisku, że powód w 2000 r. nie udokumentował należycie swych uprawnień do przyznania mu zasiłku przedemerytalnego, co wyłącza także odpowiedzialność(...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód S. W. pod koniec 1999 r. zgłosił się do Powiatowego Urzędu Pracy w K. celem rejestracji jako osoba bezrobotna. W 1988 r. powód rozpoczął działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług rekultywacyjnych koparką. Początkowo otrzymywał bardzo dużo zleceń, dlatego kupił na kredyt samochód i świadczył także usługi transportowe polegające na przewozie ciężarówką w rejonie kamienia i materiałów budowlanych. Ponieważ prowadzona działalność nie przynosiła dochodów, albowiem kontrahenci nie wywiązywali się wobec powoda ze swych zobowiązań finansowych, powód wyrejestrował działalność gospodarczą.

Dowód:

- zaświadczenie (...), Oddział w O. Inspektorat w K. z dnia: 02.01.2008 r. - k.17,
- zeznania powoda S. W. - k. 416-417.

W dniu 27.01.2000 r. organ rentowy wydał pierwszą decyzję znak: IE. (...) o uznaniu powoda za osobę bezrobotną i przyznaniu mu zasiłku dla bezrobotnych. Powód zaczął pobierać przyznany mu zasiłek od dnia 14.01.2000 r. w kwocie 487,60zł przez okres 3 miesięcy, jednocześnie poszukując pracy.

Dowód:

- decyzja Powiatowego Urzędu Pracy w K. z dnia 27.01.2000 r. znak: IE. (...) - k.24.

W dniu następnym, bo 28.01.2000 r. PUP w K. wydał drugą decyzję znak: IE. (...) przyznającą powodowi prawo do zasiłku przedemerytalnego od dnia 07.01.2000 r. należnego również w kwocie po 487,60 zł Przedmiotowa decyzja nie została doręczona powodowi. W tym okresie, PUP w K. miał wprowadzoną praktykę, polegającą na tym, iż ze względów oszczędnościowych korespondencja rzadko była wysyłana petentom drogą pocztową. Wszelkie pisma, w tym decyzje, które wymagały doręczenia stronom były im wręczane przez organ rentowy przy kolejnej wizycie związanej z obowiązkiem stawienia, złożenia oświadczenia i stosownego podpisu potwierdzającego.

Dowód:

- decyzja Powiatowego Urzędu Pracy w K. z dnia 28.01.2000 r. znak: IE. (...) -k. 23,
- zeznania świadka A. K. (1) - k.403-404,
- zeznania świadka E. K. -k.404-404,
- zeznania G. D. PUP w K. w charakterze strony postępowania - k.417-418.

Ponieważ przyznany zasiłek dla osób bezrobotnych nie był wystarczający dla utrzymania gospodarstwa domowego powoda, S. W. od 23.05.2000 r. ponownie rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, o czym zawiadomił organ rentowy. PUP w K. podjął w konsekwencji decyzję o wyrejestrowaniu powoda z ewidencji osób bezrobotnych. Jednocześnie, w dniu **01.06.2000 r.** PUP w K. wydał decyzję zawieszającą z dniem 23.05.2000 r. przyznane powodowi prawo do zasiłku przedemerytalnego w związku z podjęciem przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej. Przedmiotowa decyzja także nie została doręczona powodowi.

Dowód:

- zaświadczenie (...) Oddział w O. Inspektorat w K. z dnia: 02.01.2008 r. - k.17,
- decyzja Powiatowego Urzędu Pracy w K. z dnia 01.06.2000 r. znak: IE. (...) - k. 25,
- kserokopia zaświadczenia o wpisie do Ewidencji Działalności Gospodarczej z dnia 28.04.2000 r. - k.26.

S. W. w okresie od 23.05.2000 r. do 28.02.2002 r. prowadził działalność gospodarczą, która przynosiła straty. Z tej przyczyny powód ponownie zaprzestał jej prowadzenia i w miesiącu marcu 2002 r. zarejestrował się w PUP jako osoba bezrobotna. Organ rentowy odmówił jednak S. W. przyznania zasiłku dla osób bezrobotnych, co argumentował zbyt krótkim okresem zatrudnienia oraz faktem, iż nie zostały przez niego opłacone składki do ZUS. Liczne monity w tej sprawie do organu rentowego oraz prowadzona korespondencja nie wpłynęły na zmianę decyzji organu rentowego. Przeciwno powodowi zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, w trakcie którego Komornik Sądowy Rewiru I przy Sądzie Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu wszczął 31.03.2003 r. egzekucję skierowaną do nieruchomości stanowiącej własność powoda, dla której Sad Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). S. W. z tytułu udzielonych mu pożyczek posiadał zobowiązania pieniężne wobec Banku (...) w W., (...) w K., a ponadto wobec Gminy B., Skarbu Państwa – (...). Powód, którego sytuacja finansowa była bardzo zła, ostatecznie zwrócił się do Gminy B. z wnioskiem o udzielenie pomocy socjalnej, którą uzyskał z uwagi na fakt, że dochód rodziny powoda ogółem oraz na osobę wynosił 0,00 zł. Powód otrzymał min. pomoc z zasiłku celowego na zakup żywności, którego wysokość wynosiła od 100 zł do 200 zł. Powód wraz z rodziną utrzymywał się ze świadczeń socjalnych oraz niewielkiej pomocy ze strony

rodziny do 01.07.2004 r. Po tej dacie powód ponownie rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług transportowych, którą kontynuował przez okres tylko 6 miesięcy, tj. do dnia 31.12.2004 r., albowiem firma w dalszym ciągu przynosiła straty. W konsekwencji, powód po raz kolejny zawiesił działalność gospodarczą i rozpoczął pracę w charakterze pracownika najemnego, którą świadczył w latach 2005-2007 u różnych pracodawców. Ponieważ praca ta nie miała charakteru stałego, powodowi w 2006 r. przyznany został zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w wysokości 234,00 zł.

Dowód:

- odpis księgi wieczystej KW (...) Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu - k. 21-22,
- decyzje Kierownika (...) w B. z dnia: 06.03.2002r., 22.04.2002 r., 17.05.2002 r., 25.06.2002 r. - k.27-31,
- formularz wyrejestrowania z ubezpieczeń i wyrejestrowania płatnika składek z dnia: 08.04.2002 r. - k.32-33, 38,39,
- informacja o wysokości dochodu lub straty z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym: 2002 r., 2003 r., 2004 r., 2005 r., 2006 r., 2007 r. - k.34-35,38,39,
- zgłoszenie do ubezpieczeń z dnia 26.07.2004 r. – k.36-37,
- legitymacja ubezpieczeniowej dla członków rodziny pracownika - k.40,
- zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy w K. z dnia 05.04.2005 r. - k.41,
- pismo (...) Oddział w O. Inspektorat w K. z dnia 08.06.2005 r. i z dnia 04.04.2005 r. – k.46,47,
- zaświadczenie Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. z dnia 01.03.2006 r. - k.50,
- decyzja Wójta Gminy B. z dnia: 02.03.2006 r. z dnia: 02.02.2007 r.,27.02.2007 r., 15.03.2007 r., 05.04.2007 r., 10.05.2007 r. - k.51-52,55-58,60-61,
- kserokopia postanowienia Komornika Sądowego przy SR w Kędzierzynie-Koźlu z dnia 27.04.2010 r., w sprawie KM 1832/07 - k.164,
- postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w K. z dnia 27.09.2007 r. - k.165.

Pod koniec roku 2007 r. powód po raz kolejny zgłosił się do PUP w K. celem rejestracji jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku. Po weryfikacji dokumentacji powoda, w miesiącu styczniu 2008 r. S. W. drogą telefoniczną został zawiadomiony przez pracownicę PUP w K., o odmowie przyznania zasiłku dla bezrobotnych z uwagi na przyznany zasiłek przedemerytalny. Powód po stawieniu się w dniu **28.01.2008** r. w siedzibie PUP otrzymał od pracownicy organu rentowego odpis decyzji o przyznaniu zasiłku przedemerytalnego z datą jej wydania 28.01.2000 r. oraz decyzję z dnia 01.06.2000 r. o zawieszeniu prawa do zasiłku przedemerytalnego. Powód odebrał obie decyzje, co potwierdził opatrując je datą faktycznego odbioru tj. 28.01.2008 r. , a nie datą wydania decyzji. Jednocześnie organ rentowy na podstawie decyzji z dnia 24.01.2008r. (znak: (...)(...)wydanej przez Inspektorat K. O/(...) w O., rozpoczął wypłatę zawieszonoego zasiłku przedemerytalnego na wniosek powoda z dnia 03.01.2008 r. oraz ustania okoliczności powodujących jego zawieszenie. Podjęcie wypłaty powodowi zasiłku przedemerytalnego nastąpiło począwszy od miesiąca stycznia 2008 r. w kwocie 642,62zł. brutto; do wypłaty po potrąceniu zaliczki na podatek i składki zdrowotnej przysługiwała kwota netto 561,79zł. Przedmiotowy zasiłek w wyniku należytej waloryzacji od marca 2008 r. został podwyższony do kwoty 684,39zł. (brutto). Świadczenie wypłacane było powodowi przez okres 3 miesięcy tj. do marca 2008 r. w łącznej kwocie 1718,37 zł.

Dowód:

- Decyzja (...) Oddział w O. Inspektorat w K. z dnia 27.03.2008 r. - k.59,
- Decyzja (...) Oddział w O. Inspektorat w K. z dn. 24.01.2008 r. - k.63
- kserokopia notatki służbowej sporządzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w K. z dnia 08.04.2008 r. - k.181-182,
- kserokopia zestawienia okresów wykonywania pracy z dnia 08.04.2008 r. - k.183-184,
- pisemne ustalenia dotyczące postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. z dnia 07.04.2008 r. - k.186-187,
- kserokopia spisu spraw prowadzonych w Powiatowym Urzędzie Pracy w K. - k.188-190.

Pismem z dnia 05.02.2008 r. S. W. wystąpił do Oddziału (...) w O. Inspektorat w K. z żądaniem wypłaty zaległego zasiłku przedemerytalnego za okres poprzedni (tj. od dnia 07.01.2000 r. do grudnia 2007 r.). W odpowiedzi na powyższe, organ rentowy pismem z dnia 28.03.2008 r. odmówił wypłaty zaległego świadczenia powołując się na fakt, że płatnikiem zasiłku przedemerytalnego do dnia 31.07.2004 r. były Powiatowe Urzędy Pracy. Natomiast PUP w K. w dniu 28.03.2008 r. wydał postanowienie o wznowieniu z urzędu postępowania w sprawie przyznania powodowi prawa do zasiłku przedemerytalnego w związku z wyjściem na jaw nowych okoliczności.

Dowód:

- Pismo powoda z dnia 05.02.2008 r. - k.64,
- Pismo PUP w K. z dn. 28.03.2008 r. - k.65
- Pismo (...) Oddział w O. z dn. 28.03.2008 r. - k.66.

Dnia 10.04.2008 r. PUP w K. wystąpił do Wojewody (...) o stwierdzenie nieważności decyzji wydanych z rażącym naruszeniem prawa: z dnia 28.01.2000 r. przyznającej powodowi prawo do zasiłku przedemerytalnego, z dnia 01.06.2000 r. o zawieszeniu z dniem 23.05.2000 r. prawa do pobierania zasiłku przedemerytalnego, a także postanowienia z dnia 28.03.2008 r. o wznowieniu postępowania w sprawie prawa do zasiłku przedemerytalnego. Organ rentowy powołał się na fakt, że powód w dniu 12.01.2000 r. dostarczył brakujące świadectwo pracy, wraz z którym do dokumentacji strony pomyłkowo zostały podpisane 2 świadectwa pracy wykonywania pracy w warunkach szczególnych innej osoby, których zaliczenie do stażu pracy S. W. spowodowało przyznanie prawa do zasiłku przedemerytalnego z dniem 07.01.2000 r. decyzją z dnia 28.01.2000 r. Konsekwencją powyższego było wydanie w dniu 17.04.2008 r. przez Oddział ZUS decyzji zawieszającej wypłatę zasiłku powodowi począwszy od miesiąca kwietnia 2008 r. Ponadto, w dniu następnym tj. 18.04.2008 r. organ rentowy wydał decyzję odmawiającą wyrównania zasiłku przedemerytalnego za okres od 01.08.2004 r. do 31.12.2007 r., podając w uzasadnieniu, że wniosek o wypłatę został zgłoszony w dniu 03.01.2008 r., przez co jego wypłata zgodnie z art. 135 ustawy z FUS została przywrócona od należności za miesiąc styczeń 2008 r. Dnia 06.05.2008 r. PUP w K. wydał decyzję o odmowie uchylenia decyzji z dnia 28.01.2000 r. i decyzji z dnia 01.06.2000 r. uznając, że nie wystąpiły żadne nowe okoliczności uzasadniające wzruszenie decyzji, po czym w dniu następnym t. 07.05.2008 r. ponownie wystąpił do Wojewody (...) z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 28.01.2000 r. i z dnia 01.06.2000 r. powołując się na tę samą argumentację, co we wniosku z dnia 10.04.2008 r.

Dowód:

- Wniosek PUP w K. z dnia 10.04.2008 r. o stwierdzenie nieważności decyzji - k.68,
- Decyzja Oddziału ZUS z dnia 17.04.2008 r. i z dnia 18.04.2008 r. - k.69-70,
- Pismo Wojewody (...) z dnia 30.04.2008 r. - k.71,

- Decyzja PUP w K. z dn. 06.05.2008 r. - k. 72,
- Wniosek PUP w K. do Wojewody (...) z dnia 07.05.2008 r. o stwierdzenie nieważności decyzji - k.73.

Dnia 15.05.2008 r. Wojewoda (...) wydał dwie decyzje: o stwierdzeniu nieważności decyzji z dnia 28.01.2000 r. o przyznaniu prawa do zasiłku przedemerytalnego oraz decyzji z dnia 01.06.2000 r. o zawieszeniu prawa do tego świadczenia, powołując się na fakt, że przyznanie prawa do zasiłku przedemerytalnego nastąpiło wskutek błędnych ustaleń organu rentowego, jak również wskutek błędnych ustaleń organu rentowego wypłata zasiłku przedemerytalnego została na rzecz powoda zawieszona, podczas, gdy skutkiem podjęcia pozarolniczej działalności gospodarczej była utrata prawa do zasiłku przedemerytalnego.

Dowód:

- Decyzja Wojewody (...) z dnia 15.05.2008 r. znak. PS.VI-JS- (...) -25a/08 - k.74,
- Decyzja Wojewody (...) z dnia 15.05.2008 r. znak. PS.VI-JS- (...) -25/08 - k.75,
- Pismo PUP w K. z dn. 27.05.2008 r. - k.76.

Pismem z dnia 04.09.2008 r. PUP w K. wezwał S. W. do zwrotu pobranego zasiłku przedemerytalnego w kwocie 1.718,37 zł od Oddziału (...), która to kwota została zwrócona ZUS-owi przez PUP ze środków z Funduszu Pracy. Wzywający powołał się na fakt, że przyznanie prawa do zasiłku przedemerytalnego nastąpiło na podstawie pomyłki pracownika W. P., która wskutek przeprowadzonego postępowania wewnętrznego została obciążona obowiązkiem zwrotu wypłaconej powodowi kwoty. W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 17.11.2008 r. powód odmówił zwrotu otrzymanego dotychczas zasiłku.

Dowód:

- Pismo PUP w K. z dn. 04.09.2008 r. - k.77,
- Pismo S. W. z dn. 17.11.2008 r. - k. 78,
- Zeznania G. J. dyrektor PUP w K. złożonych w charakterze strony - k.416-417.

Pismem z dnia 26.02.2009 r. powód ponownie zwrócił się do ZUS o wypłatę zasiłku przedemerytalnego. (...), pismem z dnia 27.03.2009 r. znak (...) odmówił wypłaty świadczenia, a jednocześnie decyzją z dnia 27.03.2009 r. znak (...) -1/01/Z. podjął wypłatę tego świadczenia poczynając od należności za marzec 2009 r. w wysokości 376,01 zł (tj. pomniejszonego o osiągnięty przychód i po odliczeniu zaliczki na podatek odprowadzany do Urzędu Skarbowego). Wypłata zasiłku następowała przez okres 2 miesięcy (marzec-kwiecień), po czym decyzją z dnia 23.04.2009 r. Oddział (...) zawiesił wypłatę zasiłku od maja 2009 r. wskazując, że ponowna jego wypłata nastąpi po zaprzestaniu uzyskiwania przez powoda miesięcznie przychodu przekraczającego graniczną kwotę przychodu. Jednocześnie organ rentowy wystąpił do powoda o zwrot wypłaconych świadczeń, powołując się na fakt, że powodowi nie przysługuje prawo do zasiłku przedemerytalnego. Dnia 24.09.2009 r. decyzją PUP w K. powód został uznany za osobę bezrobotną z dniem 23.09.2009 r. bez prawa do zasiłku, natomiast w dniu 11.12.2009 r. Oddział (...) podjął decyzję o obowiązku zwrotu przez powoda nienależnie pobranych świadczeń z tytułu zasiłku przedemerytalnego za okres od 01.03.2009 r. do 30.04.2009 r. r. w łącznej kwocie 881,05 zł.

Dowód:

- Pismo ZUS z dnia 27.03.2009 r. - k.79,
- Decyzja ZUS z dnia 27.03.2009 r. - k.80,

- Decyzja ZUS z dnia 23.04.2009 r. - k.81,
- Zawiadomienie z ZUS z dnia 04.05.2009 r. - k.82,
- Pismo ZUS z dnia 07.05.2009 r. - k..83,
- Pismo ZUS z dnia 23.06.2009 r. - k..84,
- Decyzja PUP w K. z dnia 24.09.2009 r. - k.86,
- Decyzja ZUS z dnia 11.12.2009 r. - k..87,
- kserokopia notatki służbowej z dnia 21.10.2009 r. - k..245.

S. W. pismem z dn. 16.10.2009 r. wystąpił do Wojewody (...) o rozpoznanie wstrzymania zasiłku dla bezrobotnych przez PUP w K. z dn.05.10.2009 r. Wojewoda (...) decyzją z dnia 26.11.2009 r. utrzymał w mocy decyzję organu I Instancji powołując się na fakt, że łączny okres uprawniający S. W. do zasiłku był zbyt krótki, by stanowić podstawę jego przyznania. Powód na powyższą decyzję złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który oddalił skargę podnosząc brak powiązania merytorycznego pomiędzy zaskarżoną decyzją a uzasadnieniem skargi. Postanowieniem z dnia 19.03.2010 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w O. odrzucił skargę S. W. na decyzję Wojewody (...) z dnia 15.05.2008 r. w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji w sprawie zasiłku przedemerytalnego.

Dowód:

- Pismo powoda z dn. 16.10.2009 r. - k.88,
- Decyzja Wojewody (...) z dn. 26.11.2009 r. - k. 89,
- Skarga z dn. 28.12.2009 r. - k.90-93,
- Odpowiedź na skargę z 4.02.2010 r. - k.99,
- Pismo Wojewody (...) z dn. 16.02.2010 r. - k.100,
- Postanowienie S.A. w Opolu z 19.03.2010 r. - k.103-105,
- kserokopia pisma powoda do wojewody (...) 16.10.2009 r. - k.24

Ponadto dnia 29.01.2010 r. Powód złożył odwołanie do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu od decyzji ZUS z dnia 11.12.2009 r. Dnia 11.05.2010 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu wydał wyrok oddalający odwołanie powoda od decyzji ZUS z dnia 17.06.2009 r. Następnie, dnia 15.06.2010 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu w sprawie sygn. V U 1124/10 wydał wyrok zmieniający decyzję ZUS z dnia 11.12.2009 r., ustalając, iż powód nie ma obowiązku zwrotu wypłaconego zasiłku przedemerytalnego za okres 01.03.2009 r. do 30.04.2009 r.

Dowód:

- Odwołanie z dnia 29.01.2010 r. - k. 96-98
- Odpowiedź ZUS z dn. 19.05.2010 r. na odwołanie - k.107-108
- Wyrok SO w Opolu Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 15.06.2010 r. - k. 110.

Dnia 17.05.2010 r. Oddział (...) wydał decyzję o uchyleniu decyzji (...) z dnia 11.12.2009 r. oraz ponowną decyzję o obowiązku zwrotu przez powoda nienależnie pobranych świadczeń z tytułu zasiłku przedemerytalnego za okres od 01.03.2009 r. do 30.04.2009 r. w łącznej kwocie 804,02 zł (bez odsetek)

Dowód:

- Decyzja ZUS z dnia 17.05.2010 r. - k.102,
- kserokopia zaświadczenia Powiatowego Urzędu Pracy z dnia 08.05.2000 r. - k.219.

Pismem z dn. 12.07.2010 r. (...) Urząd Wojewódzki w O. poinformował powoda o jego błędnym pouczeniu w przedmiocie odwołania od decyzji Wojewody (...) z dn. 15.05.2008 r., pouczając o prawie odwołania od tej decyzji do Ministra Pracy i Polityki Społecznej w W.. W nawiązaniu do pouczenia powód w dniu 19.07.2010 r. złożył przedmiotowe odwołanie, które zostało przekazane do (...) Urzędu Wojewódzkiego.

Dowód:

- Pismo (...) Urzędu Wojewódzkiego z dnia 12.07.2010 r. - k.109,
- Odwołanie z dnia 19.07.2010 r. - k.111-113,206,
- Pismo Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6.08.2010 r. – k.114,
- Wniosek o przywrócenie terminu - k.207-209,
- kserokopia pisma powoda do Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.07.2011 r. - k.210.

Dnia 03.09.2010 r. Oddział (...) powołując się na wyrok Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 15.06. (...). w O. wydał decyzję o uchyleniu obu decyzji zobowiązujących powoda do zwrotu zasiłku przedemerytalnego tj. z dnia 11.12.2009 r. i 17.05.2010 r. decyzja

Dowód:

- Decyzja z dnia 03.09.2010 r. - k.115.

Minister Pracy i Polityki Społecznej dnia 09.09.2010 r. odmówił powodowi przywrócenia terminu do wniesienia odwołania od obu decyzji Wojewody (...) z dnia 15.05.2008 r. W nawiązaniu do powyższego powód przez 2011 r. prowadził liczną korespondencję i wszczął postępowania administracyjne zmierzające do uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego. W dniu 19.05.2011 r. WSA w Warszawie wydał korzystny dla powoda wyrok, ustalając jego prawo do tego świadczenia,

Dowód:

- Postanowienia z dnia 09.09.2010 r. - k.116-118 i 119-121,
- #.
- Pismo powoda z dnia 21.09.2010 r. - k.122-124,
- Wezwanie z dnia 04.10.2010 r. - k.125-126, 127-128,
- Postanowienia z dn. 27.10.2010 r. - k.129-131 i 132-135, 199-205,
- Odpowiedź na skargę z dnia 21.12.2010 r. - k.136-138,
- Pismo z dnia 18.02.2011 r. - k. 146-147,

- Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z 19.05.2011 r. - k.148-152,
- Postanowienie z dnia 23.08.2011 r. - k.153-159,
- Skarga powoda z dnia 22.09.2011 r. - k.161-163,
- Odpowiedź na skargę - k.163,
- kserokopia pism (...) Urzędu Wojewódzkiego z dnia: 03.10.2011 r., 08.09.2011r., 21.12.2010 r., 24.11.2010 r. – k.191-195.

Dnia 3 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie sygn. III A Ua 1259/10 wydał wyrok zmieniający zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu z dnia 11.05.2010 r., wydany w sprawie sygn. V U 2012/09 i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 17.06.2009 r., w ten sposób, że przyznał S. W. prawo do emerytury począwszy od 1 maja 2009 r. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia sąd wskazał, że przedmiotem sporu było prawo S. do emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze od ukończenia 60 lat. Sąd apelacyjny przesądził, że S. W. wykonywał pracę w warunkach szczególnych i wykazał wymagany 15 letni okres pracy w szczególnym charakterze.

Dowód:

- kserokopia wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 03.11.2010 r., w sprawie III A Ua (...) w raz z uzasadnieniem - k.18-20.

Od dnia 06.03.2011 r. powód zaczął pobierać emeryturę, należną mu od 01.05.2009 r. ZUS, na podstawie wyroku SA we Wrocławiu, wypłacił powodowi zaległą emeryturę. Kwota niewypłaconego zasiłku przedemerytalnego należnego powodowi za okres przypadający przed dokonywaniem wypłaty przez PUP w K. wynosi ostatecznie **23.780,73 zł netto**. Kwota niewypłaconego zasiłku przedemerytalnego należnego powodowi za okres przypadający na dokonywanie wypłaty przez Oddział ZUS wynosi natomiast ostatecznie **31.289,66 zł netto**. W okresie, w którym powód zaczął wszczynać i prowadzić przed organami administracji różnego rodzaju postępowania w celu wykazania swych praw, nastąpiło zauważalne pogorszenie funkcjonowania społecznego i emocjonalnego powoda. W tym czasie powód podupadł jednocześnie na zdrowiu. S. W. musiał podjąć leczenie w związku ze zdiagnozowanym nadciśnieniem i cukrzycą, które wcześniej u niego nie występowały. Do chwili obecnej u powoda występują objawy zaburzeń emocjonalnych. Powód na kolejne pisma urzędowe i czynności związane z jego problemami reaguje lękowo, a także somatycznie (biegunki, wymioty, bezsenność). Powód unika kontaktów z innymi ludźmi, ma obawy przed obecnością w tłumie, ma niską samoocenę. Powód do chwili obecnej wykazuje zaburzenia o charakterze depresyjno – lękowym w związku ze zdarzeniami toczącymi się od 2000 r. kiedy pozostawał bez świadczeń społecznych, utrzymywał się z zasiłków celowych, a przeciwko niemu prowadzone były postępowania egzekucyjne. W związku z tymi przeżyciami powód miał myśli samobójcze. Powód wykazuje bardzo wysoki poziom lęku i niepokoju oraz tendencję do reagowania na sytuacje stresowe oraz przeżywanie doznań depresyjnych o umiarkowanym nasileniu.

Dowód:

- Opinia biegłej sądowej z zakresu rachunkowości T. C. - k. 451-474,
- Zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) - k.42-45,48-49,53-54,62,94-95,139,odliczenia od podatku - k.144
- decyzja Wójta Gminy B. z dnia 22.12.2009 r. - k.85, z dnia 18.01.2010 r. - k.140, z dnia 23.04.2010 r. - k.142, z dnia 24.08.2010 r. - k.143,

- Opinia biegłego sądowego z zakresu psychologii A. J. - k.420-424,
- kserokopia zaświadczenia psychologicznego z dnia 20.07.2005 r. - k.247,
- kserokopia kart rejestracyjnej bezrobotnego - k.250,299-300,
- kserokopia adnotacji dotyczących okresów zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, działalności i innych okresów - k.251,
- kserokopia oświadczenia bezrobotnego z dnia 23.09.2009 r. - k.252,
- kserokopia adnotacji dot. stawiennictwa w Urzędzie Pracy i propozycji przedłożonej bezrobotnemu - k.253,
- kserokopia wniosku – zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego z dnia 23.09.2009 r. –k.254,
- zeznania świadka L. W. - k.415-416,
- zeznania powoda S. W. - k.416-417,
- kserokopia informacji dla osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy opatrzonej podpisem powoda z dnia: 23.09.2009 r., 06.01.2000 r. - k.255-256,297-298,
- kserokopia świadectw pracy powoda z dnia 02.03.2009 r., 29.12.2008 r. - k.257-258,
- kserokopia zestawienia wpływów dokumentów z dnia 23.09.2009 r., 16.10.2009 r. - k.259,
- kserokopia informacji o uzyskanych przez podatnika dochodach oraz pobranych zaliczkach na podatek dochodowy z dnia 14.11.2000 r. - k.276,
- kserokopia indywidualnej karty wypłat zasiłków - k.277,
- kserokopia świadectw pracy powoda z dnia 05.01.2000 r., 28.10.1987 r., 28.09.1987 r., 17.10. 1986 r., 30.09.1986 r., 13.01.1986 r., 29.04.1982 r., 30.06.1981 r., 31.01.1976 r., 01.09.1975 r., 22.10.1987 r., 05.09.1974 r., 15.01.1987 r. - k.281,284-295,
- kserokopia zaświadczenia (...) Oddział w O. Inspektorat w K. z dnia 05.01.2000 r. - k.282,
- kserokopia świadectwa Liceum Ogólnokształcącego (dla eksternów) w O. z dnia 05.12.1973 r. - k.296,
- kserokopia karty rejestracyjnej osoby bezrobotnej 06. 01.2000 r. - k.299-300,
- kserokopia zaświadczenia bezrobotnego o uzyskanych dochodach za okres od 09.02.2000 r., do 18.05.2000 r. – k.301.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo S. W. podlega uwzględnieniu w części.

Podstawę roszczenia S. W. o **zapłatę odszkodowania z tytułu zasiłku przedemerytalnego** stanowi art. 417 § 1 k.c., wedle którego za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Przepis art. 77 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Przepis art. 417 k.c. znajduje zastosowanie, o ile szkoda wyrządzona została "przy wykonywaniu władzy publicznej". Rodzi to dwojakie konsekwencje. Po pierwsze, komentowany przepis dotyczy wyłącznie skutków funkcjonowania

państwa i jednostek samorządu terytorialnego w sferze związanej z wykonywaniem funkcji władczych, realizacją zadań władzy publicznej. Treść art. 417 k.c. nie pozostawia wątpliwości, że odpowiedzialność władz publicznych dotyczy ich działań i zaniechań. W zgodzie z art. 77 ust. 1 Konstytucji RP ustawodawca stanowi, że władze publiczne ponoszą odpowiedzialność za swoje zachowania, jeżeli są one "niezgodne z prawem". Przepis art. 417 k.c. uniezależnia zatem przypisanie władzom publicznym obowiązku naprawienia szkody od zaistnienia przesłanki winy. Przypisanie odpowiedzialności za sam skutek bezprawnego zachowania, a więc niezależnie od oceny strony podmiotowej, określane jest mianem odpowiedzialności na zasadzie ryzyka albo odpowiedzialności na zasadzie bezprawności. Podmiotami odpowiedzialnymi za szkodę wyrządzoną niezgodnymi z prawem zachowaniami władz publicznych są wyłącznie osoby prawne wykonujące władzę publiczną: Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego oraz inne osoby prawne, wykonujące z mocy prawa władzę publiczną (art. 417 § 1 k.c.), a także osoby prawne, którym zlecono wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej, na podstawie porozumienia (art. 417 § 2 k.c.).

Dla określenia odpowiedzialności odszkodowawczej władz publicznych, obok zdarzenia sprawczego, konieczne jest ustalenie pozostałych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, a więc szkody i związku przyczynowego. Przepis art. 417 k.c. nie zawiera w tej kwestii żadnej regulacji, a tym samym znajdują zastosowanie ogólne reguły dotyczące kompensaty szkody w mieniu (majątkowej) i na osobie (majątkowej i niemajątkowej) oraz koncepcji związku przyczynowego - w szczególności ujęte w przepisach art. 361, 444-448 k.c. (por. wyrok TK z 4 grudnia 2001 r., SK 18/00, OTK 2001, nr 8, poz. 256; wyrok TK z 23 września 2003 r., K 20/02, OTK-A 2003, nr 7, poz. 76).

Wedle treści art. 361 § 1 k.p.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Zgodnie z treścią § 2 art. 361 k.c. uszczerbek dotyczący poszkodowanego może wystąpić w dwóch postaciach: straty, którą poniósł w wyniku zdarzenia szkodzącego (damnum emergens) oraz nie uzyskanych przez niego korzyści (lucrum cessans). Strata wyraża się w rzeczywistej zmianie statusu majątkowego poszkodowanego i polega albo na zmniejszeniu jego aktywów albo na zwiększeniu się pasywów. Utrata korzyści polega natomiast na niepowiększeniu się czynnych pozycji majątku poszkodowanego, które pojawiłyby się w tym majątku, gdyby nie zdarzenie wyrządzające szkodę. Wskazany przepis ma fundamentalne znaczenie dla określenia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej. W określonych przez system prawny okolicznościach, na podmioty stosunków cywilnoprawnych nałożony zostaje obowiązek naprawienia szkody doznanej przez poszkodowanego. Odpowiedzialność odszkodowawcza przejawia się w postaci stosunku zobowiązaniowego łączącego poszkodowanego (wierzyciel) z podmiotem, któremu zostanie przypisana odpowiedzialność (dłużnik), a przedmiotem zobowiązania jest świadczenie odszkodowawcze. System prawny uzależnia nałożenie obowiązku naprawienia szkody od zaistnienia przesłanek, którymi są: 1) zdarzenie, z którym na określonych zasadach normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika; 2) szkoda; 3) związek przyczynowy, pozwalający ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego sąd ustalił, że po stronie pozwanego zachodzą wymienione wyżej przesłanki.

W dacie wystąpienia zdarzenia sprawczego obowiązywała ustawa z 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Zgodnie z art. 37j ust. 1 zasiłek przedemerytalny przysługiwał osobie spełniającej określone w ustawie warunki do uzyskania statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku oraz posiadającej okres uprawniający do emerytury, jeżeli:

- 1) posiada okres uprawniający do zasiłku wynoszący 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn lub
- 2) posiada okres uprawniający do zasiłku wynoszący 25 lat dla kobiet i 30 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat wykonywania prac uznanych w przepisach emerytalnych za zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

1a. Okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, o których mowa w ust. 1, są uwzględniane po przedłożeniu odpowiedniej dokumentacji, zgodnie z wymogami określonymi w odrębnych przepisach, bądź na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

2. Wysokość zasiłku przedemerytalnego wynosi 120% kwoty zasiłku, o którym mowa w art. 24 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 3-5.

Zgodnie z art. 371 ustawy obowiązującej w dacie zgłoszenia się powoda do PUP w K., prawo do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego przysługiwało na wniosek osobie, która w dniu rejestracji w powiatowym urzędzie pracy lub w okresie pobierania zasiłku lub zasiłku przedemerytalnego posiadała lub spełniła warunki do ich nabycia; do okresu uprawniającego do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego zalicza się okres aktualnie pobieranego zasiłku. W myśl ust. 2 przepisu, zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne przysługiwały od następnego dnia po dniu zarejestrowania się uprawnionej osoby w powiatowym urzędzie pracy albo od następnego dnia po dniu złożenia wniosku i dokumentów niezbędnych do ustalenia tych uprawnień, z zastrzeżeniem art. 27 ust. 1 pkt 3-5 i ust. 2.

Bezspornym bowiem jest, że w dniu 28 stycznia 2000 r. została wydana przez Państwowy Urząd Pracy w K. decyzja przyznająca powodowi prawo do zasiłku przedemerytalnego. Decyzja powyższa, nie została powodowi doręczona przez 8 lat, nie został on także w żaden sposób poinformowany o jej treści przez organ rentowy. Dopiero w dniu 28 stycznia 2008 r. powód został poinformowany o treści decyzji. Przez 8 lat nie był wypłacany powodowi zasiłek przedemerytalny. Bezspornym jest także to, iż Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 3 listopada 2010 r. - sygn. akt III A Ua 129/10 - uznał, iż w okresie do 31 października 1984 r. powód przepracował 15 lat i 14 dni w „szczególnych warunkach”, i tym samym należy uznać, iż już w styczniu 2000 r. powodowi przysługiwało prawo do zasiłku przedemerytalnego. W konsekwencji, zdaniem Sądu w sprawie niniejszej nastąpiło zdarzenie sprawcze stanowiące pierwszą z przesłanek odpowiedzialności pozwanego. W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że organy rentowe mogą kwestionować w postępowaniu sądowym prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, ale ponoszą odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczeń, gdy okaże się, że możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem. Tym bardziej więc, skoro zostało ustalone, że decyzja owa o przyznaniu powodowi zasiłku przedemerytalnego została wydana, to za jej niedoręczenie pozwani będą ponosić odpowiedzialność. Oceny tej nie zmieniają zarzuty pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...). Po pierwsze, zdaniem pozwanego, powód nie spełniał warunków przewidzianych dla nabycia prawa do zasiłku przedemerytalnego. Stanowisko to jest sprzeczne z faktami ustalonymi w niniejszej sprawie, gdyż powód takowe uprawnienie nabył przecież już w 1984 r. Pozwany nie wyjaśnił natomiast, na jakiej podstawie aktualnie twierdzi, że w dacie zgłoszenia się pozwanego do organu rentowego PUP w K. w 2000 r. powód powyższych przesłanek materialno prawnych nie spełniał. Pozwany argumentował tylko, że wydanie opinii pozytywnej dla pozwanego nastąpiło na podstawie dokumentów innej osoby, co nie jest przecież równoznacznie z tym, że powód w istocie warunków określonych ustawą nie wypełniał. Po wtóre, pozwany twierdził, że powód nie przedłożył stosownej dokumentacji mającej świadczyć o należnym mu zasiłku przedemerytalnym, przez co w pierwszej kolejności zaliczony został w myśl ustawy do osób spełniających warunki do uzyskania zasiłku dla bezrobotnych. Sąd nie podziela tego stanowiska, skoro zostało jednak wszczęte postępowanie w przedmiocie przyznania mu zasiłku przedemerytalnego. Co więcej po przejściu przez Oddział (...) obowiązku wypłaty tego świadczenia organ rentowy dokonał wypłaty powyższego świadczenia, po czym wstrzymał jego wypłatę, ale wyłącznie z tego powodu, że powód uzyskał przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Oceniając zachowanie pozwanego na przestrzeni lat uznać należy, że szereg podejmowanych decyzji pozostawało w istotnej wewnętrznej sprzeczności. Organ rentowy, czy to początkowo PUP w K., czy następnie Oddział ZUS wydawał decyzje, które zawierały szereg niejasności co do statusu prawnego powoda, jak i przysługującego mu prawa do zasiłku przedemerytalnego. Ten sam organ, raz bowiem twierdził, że powód nie jest uprawniony do jego pobierania, twierząc jednocześnie, że co do zasady mu przysuguje, ale nie może być wypłacany z uwagi na prowadzoną działalność gospodarczą. Wszystkie te okoliczności pozwalają uznać, że powód musiał zatem złożyć zarówno w 2000 r. stosowny wniosek, jak i określone dokumenty, celem wykazania uprawnienia do nabycia zasiłku, skoro uprawniony do tego pracownik przystąpił do procedury weryfikacji uprawnień powoda pod kątem spełnienia przesłanek do otrzymania

zasiłku przedemerytalnego. Nawet jeśli jednak uznać, za prawdziwe, że złożone przez powoda dokumenty nie były wystarczające, aby jednoznacznie ustalić, czy powód spełniał przesłanki do nabycia zasiłku przedemerytalnego, to nie można z pola widzenia tracić faktu, że zarówno decyzja o przyznaniu mu zasiłku przedemerytalnego (nawet jeśli została wydana na podstawie dokumentacji nie należącej do powoda) jak też decyzja o zawieszeniu wypłaty tego zasiłku zostały mu doręczone dopiero po upływie lat 8. W literaturze przedmiotu podnosi się, że organ administracyjny musi ponosić wyłączną odpowiedzialność za skutki własnego zaniechania wykonania obowiązków, a jeden z podstawowych problemów polskiego prawa administracyjnego dotyczy pewności praw i obowiązków obywatela. Dlatego bezzasadne jest twierdzenie pozwanego, że przed pracownikiem PUP w K. powód nie podnosił, że należy mu się jakieś inne świadczenie i nie odwoływał się od decyzji urzędu rentowego. Wskazać należy, że to organ rentowy jako zobowiązany do przyznania świadczenia miał obowiązek prawidłowego jego określenia i wypłacenia powodowi oraz należytego poinformowania powoda o podjętych decyzjach. Pamiętać należy, że odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie świadczeń występuje już wówczas, gdy okaże się, że możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem, czyli nie tylko opartej na przesłankach merytorycznych, ale wydanej z zapewnieniem obywatelowi gwarancji kontroli. Pozwany stał na stanowisku, że powód w 2000 r. nie przedłożył dokumentu stwierdzającego, że posiada okres pracy 15 lat w warunkach szczególnych, dlatego też został zarejestrowany jako bezrobotny z prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Podkreślić natomiast należy, że w dacie wydania decyzji pozwany nie rozstrzygnął negatywnie o przysługującym pozwanemu prawie do zasiłku przedemerytalnego, ale też nie doręczył pozwanemu żadnej wydanej przez siebie decyzji w przedmiocie zasiłku przedemerytalnego. Powód nie miał w ogóle świadomości, co do podejmowanych przez PUP w K. wobec jego osoby rozstrzygnięć w tym zakresie. Nawet jeśli z daleko posuniętej ostrożności uznać, że powód nie przedłożył wszystkich dokumentów i tym samym nie dopełnił początkowo określonych warunków do uznania go za osobę uprawnioną do zasiłku przedemerytalnego, to przecież poza sporem pozostaje fakt, że na organie wydającym rozstrzygnięcia spoczywał obowiązek niewadliwego doręczenia decyzji, które otworzyłyby powodowi drogę do podjęcia działań odwoławczych i udokumentowania, że spełnia warunki przewidziane dla uzyskania statusu osoby uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego. Nedoręczenie przez organ rentowy powodowi jakiegokolwiek decyzji przez 8 lat uniemożliwiło zatem S. W. podjęcie obrony swych praw tym bardziej, że w dacie wydania decyzji w styczniu 2000 r. powód z punktu widzenia przesłanek materialno prawnych nabył uprawnienia do otrzymania zasiłku przedemerytalnego, a tylko okoliczności faktyczne wynikające z winy organu rentowego uniemożliwiły mu wykazanie swych praw. Świadek A. K. (2) wprost zeznała, że procedura nie wymagała złożenia wniosku przez osobę zainteresowaną, a wystarczyło tylko, że ze złożonych dokumentów wynikało spełnienie kryteriów ustawowych, by urząd wydał decyzję o przyznaniu zasiłku przedemerytalnego. Uznać więc należy, że organ rentowy nie zastosował prawidłowo obowiązującej procedury. Jeśli bowiem podczas weryfikacji wniosku organ rentowy omyłkowo posłużył się dokumentami należącymi do innej osoby i nawet jeśli przyjąć za prawdziwe, że powód nie przedłożył wówczas jeszcze kompletu wymaganych dokumentów, to fakt ten nie wykluczał przecież uprawnienia powoda do ponownego złożenia uzupełnionego wniosku i żądania na tej podstawie przyznania mu takiego świadczenia w najkrótszym możliwym czasie od wydania pierwszej decyzji przez organ rentowy. Podkreślić należy, że gdyby nastąpiło prawidłowe doręczenie decyzji o przyznaniu mu zasiłku przedemerytalnego (nawet wadliwie ustalonego), powód powziąłby wiedzę o tym fakcie. Dysponując zaś już wówczas uprawnieniami do nabycia zasiłku przedemerytalnego powód mógłby powyższą okoliczność należycie wykazać. Skoro zaś powód nie został w sposób prawem przewidziany zawiadomiony prawidłowo o przedmiotowej decyzji organu (jak i o rozstrzygnięciu co do zawieszenia wypłaty zasiłku), należy zatem uznać odpowiedzialność pozwanego za zaistnienie zdarzenia sprawczego. Zdaniem sądu, nie można w żadnej mierze uznać, że termin 8 lat na doręczanie korespondencji jest terminem, który zwalniałby pozwanego z odpowiedzialności za zaistniały stan rzeczy. Zarzutu powyższego nie zmienia w szczególności stanowisko pozwanego, że sprawa powoda była na tyle skomplikowana, że ostatecznie została rozstrzygnięta dopiero w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu. Po pierwsze, zarzut skomplikowanego charakteru sytuacji prawnej powoda został podniesiony dopiero w toku niniejszego postępowania i nie był on podstawą wydania rozstrzygnięcia w 2000 r. Po wtóre, rzecz bowiem nie w tym, czy sprawa powoda miała złożony charakter materialno prawny, ale czy w normalnym toku czynności organu rentowego powód mógł powziąć wiedzę co do podejmowanych przez niego działań i dochodzić swoich uprawnień przed organem jednostki samorządu terytorialnego, a jeśli nie, to jaki to wywarło wpływ na sytuację powoda. Stwierdzić, więc należy, że nawet w przypadku, gdyby w istocie organ decyzyjny miał wątpliwości co do statusu prawnego powoda, to S. W. mógłby przecież złożyć odwołanie od takiej decyzji – po prawidłowym doręczeniu mu

orzeczenia. Natomiast w analizowanym stanie faktycznym powód został pozbawiony takiej możliwości na okres 8 lat wskutek działań przez siebie niezawinionych. Tym samym zachodzi związek przyczynowo skutkowy pomiędzy działaniem organu a powstałą szkodą. W konsekwencji, za całkowicie pozbawiony racji należy uznać argument, że S. W. winien był już na przestrzeni lat 2000 – 2001 wystąpić z roszczeniem przeciwko pozwanemu, gdyż zarzuca mu zwłokę w nie doręczeniu decyzji w terminie. Powód przecież w dacie tej nie posiadał jakiegokolwiek wiedzy o podjętych przez organ czynnościach co do przyznania mu zasiłku przedemerytalnego. D. PUP w K. G. J. w swych zeznaniach potwierdziła, że doręczenie korespondencji powodowi z 2000 r. nastąpiło dopiero 2008 r. co było skutkiem stosowanej ówczesnie praktyki. Mianowicie, w tym okresie ze względów oszczędnościowych korespondencja rzadko była wysyłana petentom drogą pocztową. Wszelkie pisma, w tym decyzje, które wymagały doręczenia stronom były im wręczane przez organ rentowy przy kolejnej wizycie związanej z obowiązkiem stawiennictwa, złożenia oświadczenia i stosownego podpisu potwierdzającego. Podkreślić jednak należy, że w PUP w K. obowiązywały określone procedury wynikające z przepisów prawa w przedmiocie doręczania korespondencji, a zatem wszelkie odstępstwa od ich stosowania muszą być interpretowane na niekorzyść pozwanego. W błędzie jest zatem pozwany twierdząc, że z faktu, iż powód otrzymał zasiłek dla osób dla bezrobotnych powinien wywodzić, że nie spełnił przesłanek warunkujących do uznania go za uprawnionego do przyznania zasiłku przedemerytalnego. Nie znajduje w konsekwencji na uznanie argumentacja, że powód miał świadomość obowiązywania i stosowanych procedur i przepisów kpa, wobec czego miał możliwość dochodzenia roszczeń przed wielu laty. W ocenie Sądu, reprezentowane stanowisko przez pozwanego stanowi w istocie próbę przerzucenia odpowiedzialności za zaistniały stan rzeczy na powoda, który działał w zaufaniu do instytucji przeznaczonych dla obywateli. To na pozwanym zarówno PUP w K. jak i Oddziale ZUS spoczywał bowiem obowiązek prawidłowego ustalenia statusu prawnego powoda i naliczenia świadczeń przy pomocy wykwalifikowanego personelu. Takie założenie wynika z faktu, iż PUP w K. był instytucją, która w zakresie swoich obowiązków profesjonalnie zajmowała się ustalaniem prawa do świadczeń, ich wysokością i wypłatą świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych. Powyższy zarzut wynikający z art. 417 k.c. należy także postawić Oddziałowi ZUS, który przejął następnie mocą ustawy od PUP w K. obowiązki organu rentowego. Postępowanie przejmującego było także nacechowane wydawaniem szeregu decyzji wobec powoda wewnątrznie sprzecznych. Także i ten organ jako następca PUP w K. nie podjął działań zmierzających do należytego wyjaśnienia istoty sprawy, które nastąpiło dopiero w 2010 r. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 501), a zatem w tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego. Sąd, przyjmując miernik przeciętnej wiedzy posiadanej przez obywatela uzyskującego świadczenie od pozwanych, uznał natomiast, że powód działał w pełnym zaufaniu do nich i miał prawo oczekiwać ustalenia wymiaru świadczenia zgodnego z obowiązującym stanem faktycznym i prawnym. Dlatego też powód już w 2000 r. przyjął otrzymany zasiłek dla osób bezrobotnych, tym bardziej, że znajdował się w złej sytuacji finansowej i nie można mu stawiać zarzutu, że to z jego winy doszło do ustalenia i przyznania innego niż należy zasilek. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż pozwani jako profesjonalisci są w relacjach z ubezpieczonymi osobami fizycznymi podmiotami faktycznie silniejszym także pod względem obsługi prawnej, co wykorzystują w obliczu wydanych niekorzystnych lub wręcz krzywdzących decyzji. Podejmując próbę ogólnej klasyfikacji błędów obu pozwanych jako organów rentowych, można je podzielić na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. W ocenie sądu, w przepisany terminie, tak PUP w K. jak i ZUS w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków nie poczynił wszystkich możliwych ustaleń faktycznych i nie wyjaśnił wszystkich okoliczności koniecznych do wydania decyzji, a także naruszył przepisy proceduralne. Podkreślić należy, że nawet jeśli kwestia możliwości przyznania S. W. prawa do świadczenia emerytalnego nie była oczywista, to w dacie wydawania pierwszej decyzji w sprawie prawa do świadczenia przedemerytalnego organ rentowy winien był respektować obowiązujące go zasady postępowania w takich sprawach, a czego bezspornie nie wykonał. Podnoszone więc przez pozwanych zarzuty są z tej przyczyny niedopuszczalne, że to na pozwanych ciążył obowiązek stosowania określonych standardów administrowania zapewniających prawidłową jakość ochrony praw jednostki w kontaktach z administracją publiczną, co nierozdzielnie wiąże się z należyтым trybem załatwiania ich spraw.

Wszelkie więc działania przeciwne noszą cechy zbiurokratyzowania wypełniając jednocześnie znamiona zachowania sprawczego określonego w art. 417 k.c.

Co się tyczy przesłanki powstania szkody to również i ten warunek został spełniony. Fakt istnienia po stronie powoda uprawnienia do uzyskania zasiłku przedemerytalnego jest bezsporny. Uprawnienie to przysługiwało S. W. od 1984 r. Powód dysponował wszystkimi niezbędnymi dokumentami wykazującymi fakt nabycia uprawnień już w 2000 r. Przesłanki materialno prawne do wydania prawidłowej decyzji zostały zatem spełnione. Pozwane organy rentowe mogły zatem obiektywnie dokonać prawidłowej i rzetelnej oceny statusu prawnego S. W. i wydać prawidłową decyzję, albo co najmniej PUP w K. w sposób niewadliwy mógł zawiadomić S. W. o swoim stanowisku, umożliwiając mu tym samym podjęcie działań odwoławczych. Wysokość szkody sąd ustalił w oparciu o zgromadzoną dokumentację oraz opinię biegłej z zakresu rachunkowości sporządzoną na okoliczność wyliczenia kwot zasiłku przedemerytalnego należnego powodowi w latach 2000 – 2009 z uwzględnieniem okresu waloryzacji oraz zmiennych kwot bazowych. Biegła sądowa T. C. sporządziła swoją opinię w oparciu o wszystkie niezbędne dokumenty mające i mogące mieć wpływ na ustalenie kwoty zasiłku przedemerytalnego. Opinia biegłej sądowej sporządzona została przez bezstronną osobę w sporze pomiędzy stronami, pomimo złożonego charakteru sprawy biegła zapewniła jasność formy i treści opinii, przez co opinia jest czytelna i zrozumiała. Wnioski ustalone przez biegłą zostały poprzedzone wnikliwą analizą: dokumentacji mającej wykazać nabycie przez powoda uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego, decyzji organów państwowych min. wydanych w przedmiocie przyznania zasiłku przedemerytalnego, zawieszenia wypłaty zasiłku wskutek podjęcia przez powoda pozarolniczej działalności gospodarczej, okresów, w jakich powód prowadził działalność gospodarczą lub pozostawał w zatrudnieniu osiągając z tego tytułu dochody, wypłaconego zasiłku przedemerytalnego, a także z uwzględnieniem faktu, że do ustalania i wypłaty zasiłku w powyższym okresie były zobowiązana dwa podmioty PUP w K. od 01.07.2000 r. do 31.01.2004 r. i Oddział ZUS od 01.08.2004 r. do 30.04.2009 r. Wnioski opinii są spójne, nie posiadają luk w przedmiocie rozstrzygnięcia, są zgodne z zasadami rachunkowości, obowiązującymi przepisami prawa, uwzględniają zmienne na przestrzeni poszczególnych lat wskaźniki waloryzacyjne, zaliczki na podatek dochodowy, z uwzględnieniem kwoty wolnej od podatku tzw. miesięcznej ulgi podatkowej czy składki na ubezpieczenie zdrowotne. Z tych też przyczyn Sąd przyjął w poczet dowodów przedmiotową opinię w całości.

Sąd za uzasadniony przyjął dla rozliczenia szkody pierwszy z przedstawionych przez biegłą wariantów ustalenia kwoty zasiłku przedemerytalnego, który został ustalony bez uwzględnienia osiągniętych wynagrodzeń. Tak ustalona kwota następnie została pomniejszona o kwoty wypłaconego zasiłku przedemerytalnego, gdyż powód fizycznie te kwoty otrzymał. Według rozliczenia, kwota niewypłaconego zasiłku przedemerytalnego należnego powodowi za okres przypadający dokonywaniem wypłaty przez PUP w K. wynosi ostatecznie **23.780,73 zł netto** z uwagi na nałożony na stronę obowiązek przekazania zaliczki na podatek dochodowy oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Obowiązek świadczenia z tego tytułu przypada na dzień 07.01.2000 r. wskazany przez PUP w K. w decyzji z dnia 28.01.2000 r. i upłynął z dniem 30.04.2009 r. tj. z dniem przypadającym na dzień nabycia prawa do emerytury wskazanym w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 03.10.2010 r. sygn. III AUa 1259/10 stanowiącym o przyznaniu S. W. prawa do emerytury począwszy od dnia 01.05.2009 r. Kwota niewypłaconego zasiłku przedemerytalnego należnego powodowi za okres przypadający dokonywaniem wypłaty przez Oddział ZUS wynosi natomiast ostatecznie **31.289,66 zł netto**. Sąd przy uwzględnieniu wariantu pierwszego wziął pod uwagę fakt, że jakkolwiek powód podejmował określone formy działalności zawodowej, to nie przynosiły one spodziewanych dochodów. Kwota przychodu powoda nie przekroczyła kwoty granicznej kwoty. Przykładowo wskazać należy, że ustalona kwota gwarantowana za okres od marca 2006 r. do lutego 2007 r. była niższa od kwoty należnego zasiłku przedemerytalnego. Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że sąd ponad wszelką wątpliwość ustalił, iż powodowi w 2000 r. przysługiwał już zasiłek przedemerytalny, którego prawidłowe ustalenie, albo chociażby należyta weryfikacja dokumentów należała do obowiązków leżących po stronie PUP w K.. Wszelkie dalsze negatywne skutki wadliwych czynności powyższego organu nie mogą obciążać S. W.. Podzielić należy argumentację powoda, że prowadzenie we wskazanym okresie przez powoda działalności gospodarczej podyktowane było koniecznością uzyskania jakiegokolwiek dochodu na skutek niewypłacenia powodowi kwot zasiłku przedemerytalnego. Gdyby więc powód uzyskiwał w tym okresie dochód w postaci wypłaconego zasiłku, prawdopodobnie nie musiałby podejmować się prowadzenia działalności

gospodarczej bądź podejmować jakiegokolwiek inne zatrudnienie. Z tej też przyczyny organem odpowiedzialnym w dalszej kolejności będzie także Oddział ZUS, który od 01.08.2004 r. w myśl przepisów ustawy z dnia 30.04.2004 r. o świadczeniach emerytalnych przejął zadania w zakresie wypłaty tych świadczeń, jak i ich przyznawania. Podmiot ten także nie dokonał prawidłowej weryfikacji statusu prawnego powoda. Ostatecznie działania obu organów rentowych spowodowały naruszenie praw S. W. do uzyskania zasiłku przedemerytalnego, a także zmusiły go do podejmowania czynności proceduralnych na płaszczyźnie tak administracyjnej, jak i cywilnej.

Sąd nie podzielił argumentacji pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) dotyczącej się przedawnienia roszczenia z powołaniem się na przepis art. 442⁽¹⁾ §1 kc. Stosownie do treści tego przepisu, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

W myśl cytowanej normy, mechanizm odszkodowawczy w zakresie kompensacji szkód wyrządzonych czynem niedozwolonym został - w zakresie przedawnienia roszczeń - poddany odmiennej regule niż ta, która wynika z zasad ogólnych regulujących kwestie przedawnienia (art.118 i n. k.c.). O ile bowiem zgodnie z ogólną zasadą przyjętą w art. 120 k.c. początek terminu przedawnienia roszczenia jest związany z wymagalnością roszczenia, o tyle w wypadku roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym początek biegu terminu przedawnienia (w jego wariantach dłuższym - dziesięcioletnim) jest wiązany z momentem wystąpienia zdarzenia sprawczego (por. wyrok Trybunał Konstytucyjny z 1 września 2006 r., sygn. SK 14/2005). W orzecznictwie, zwracano uwagę na fakt, że bieg terminu przedawnienia jest powiązany z terminem wymagalności roszczenia, w konsekwencji zaś przed chwilą powstania szkody nie można mówić ani o wymagalności, ani o istnieniu roszczenia. Za odmienną od literalnej wykładnią mają też przemawiać argumenty o charakterze celowościowym. Wskazywano bowiem, że stanowisko przeciwne może w konsekwencji prowadzić do niemożliwości kompensacji w sytuacji, gdy poszkodowany był w okresie biegu terminu dziesięcioletniego pozbawiony jakiegokolwiek możliwości podniesienia roszczenia odszkodowawczego wobec nieistnienia szkody. Ponadto, jak wskazuje się w literaturze przedmiotu, co do zasady należy zgodzić się z tezą, że szkodę stanowi uszczerbek rozpoznawalny dla otoczenia, tj. stanowiący dostrzegalną zmianę w przedmiocie materialnym (rzeczy uszkodzonej, ciele człowieka itp.), a przede wszystkim możliwy do oszacowania przez porównanie stanu sprzed działania czynnika wywołującego szkodę z tym, jaki ma miejsce po zdarzeniu prowadzącym do jej powstania. W konsekwencji należy zatem odróżnić sytuację, w której zdarzenie wywołujące szkodę i sama szkoda następują równocześnie, i tę, w której może dojść do ujawnienia uszczerbku dopiero po upływie pewnego czasu. W tym ostatnim przypadku dopiero możliwość oceny zaistnienia zmiany w przedmiocie materialnym będzie przesądzała o powstaniu szkody, a w rezultacie - o chwili wymagalności roszczenia odszkodowawczego (por. komentarz do art. 442(1) §1 kc. Kodeksu cywilnego, autorstwa Jacka Gudowskiego (red.) i Gerarda Bienka stan prawny 15.10.2013 r. System Informacji prawnej Lex - LEX OMEGA dla Sądów 2015).

W sprawie niniejszej wadliwa czynność organu rentowego miała miejsce w 2000 r. Jakkolwiek, powód powziął o niej wiadomość w 2008 r. i wtedy podjął działania zmierzające do wyjaśnienia swojego statusu prawnego jako uprawnionego do otrzymania zasiłku przedemerytalnego, to stwierdzić należy, że okresie tym był pozbawiony możliwości podniesienia roszczenia odszkodowawczego. Od 2008 r. trwały bowiem czynności z udziałem różnych organów: PUP w K., Oddziału ZUS, Wojewody (...) oraz Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w trakcie których nie zostało ostatecznie wyjaśnione powodowi, czy jego prawa do zasiłku przedemerytalnego zostały naruszone. Szereg działań organów następujących także po 28.01.2008 r. było wadliwych proceduralnie (por. chociażby decyzję Wojewody (...) z dnia 15.05.2008 r. znak (...), która zawierała błędne pouczenie dotyczące środka zaskarżenia). Skutkiem tego, że pozwany nie umożliwił S. W. zrozumiałego i pełnego dowiedzenia się o fakcie i skutkach błędnego wydania decyzji, było to, że przez okres dalszych kolejnych lat powód nie otrzymał rzetelnych i podanych w przystępny sposób informacji dotyczących spornego świadczenia. Nawet więc otrzymanie przez powoda w 2008 decyzji nie może jednoznacznie być utożsamione w okolicznościach sprawy z powzięciem przez niego wiadomości o powstałym rozmiarze szkody uzasadniającej następnie podniesienie roszczenia odszkodowawczego. Dopiero bowiem ostateczne wyczerpanie trybu administracyjnego postępowania oraz wydanie rozstrzygnięcia przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

w dniu 03.11.2010 r., w sprawie III A Ua (...) otworzyło powodowi drogę do wytoczenia powództwa o odszkodowanie opartego na regulacji prawa cywilnego. Dlatego też zdaniem sądu, dopiero od dnia stwierdzającego prawo powoda do emerytury przesadzającego także ostatecznie fakt o nabyciu przez S. W. prawa do zasiłku przedemerytalnego już w 2000 r. należy liczyć okres, od którego zaczął biec dla powoda termin do zapłaty odszkodowania. Uznać należy w okolicznościach sprawy, że dopiero wówczas roszczenie to powstało, albowiem wystąpiły realne możliwości jego dochodzenia. Roszczenie powoda pozostaje bowiem w związku przyczynowo skutkowym z pracą organów administracyjnych, które na przestrzeni powyższych lat dopuściły się naruszeń w procesie stosowania prawa, naruszając tym samym prawo powoda do klarownego i komunikatywnego załatwiania jego sprawy jako obywatela, czyniąc to w trybie prawem przepisany.

W tym stanie rzeczy, w punkcie 1 wyroku sąd zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Starosty (...) na rzecz powoda kwotę 23.780,73 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2010 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty, natomiast w punkcie 2 wyroku zasądził od pozwanego (...), Oddział w O. na rzecz S. W. kwotę 31.289,66 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2010 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty. Orzeczenie o odsetkach uzasadnia treść art. 481 k.c.

Odnosząc się natomiast do żądania **zapłaty zadośćuczynienia** sąd uznał, że zasługuje ono na uwzględnienie w części. Podstawą prawną żądania zadośćuczynienia jest treść przepisu art. 445 k.c. Istota sporu sprowadzała się do ustalenia skutków zdrowotnych, jakie wywarł na powodzie długoletni proces ubiegania się o prawo do zasiłku przedemerytalnego.

Z tej przyczyny powstała konieczność posiłkowania się wiedzą specjalistyczną i należało sięgnąć po dowód z opinii biegłego z zakresu psychologii. W ocenie sądu, przedmiotowa opinia wystarczająco wyjaśniła sporne kwestie.

Odnosząc się do żądania z tytułu zadośćuczynienia stwierdzić należy, że podstawą żądania z art. 445 jest doznana krzywda niemajątkowa w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi pokrzywdzonego. Fakt ustalenia przez Sąd powstania u poszkodowanego krzywdy wywołanej wypadkiem przesądza o uprawnieniu do zadośćuczynienia bez względu na skutki tego zdarzenia. Ustalenie faktu wystąpienia krzywdy Sąd dokonuje w oparciu o art. 415 kc w zw. z art. 361 kc, albowiem przepis art. 445 kc nie rozstrzyga samodzielnie o przesłankach odpowiedzialności, od których zależy podniesienie roszczeń z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego. W tym zakresie konieczne jest odwołanie się do ogólnych podstaw odpowiedzialności deliktowej, przy której dla oceny krzywdy stanowiącej podstawę zasądzenia zadośćuczynienia znajdują zastosowanie konstrukcje adekwatnego związku przyczynowego. Charakter skutków może mieć jednak znaczenie dla oceny wysokości zadośćuczynienia. Należy podkreślić, że orzekanie o wysokości zadośćuczynienia, z zachowaniem postulatu „odpowiedniości” wyrażonego wprost w przepisie art. 445 § 1 k.c., należy do swobodnego uznania sądu. Atrybut swobody orzekania o wysokości zadośćuczynienia wynika z faktu, iż nie istnieją żadne zobiektywizowane, ustawowo określone kryteria pozwalające sądowi na rozstrzygnięcie o zadośćuczynieniu we wprost określonych przedziałach pieniężnych. Zakres zadośćuczynienia, o którym mowa w art. 445 § 1 k.c., winien być odpowiedni przede wszystkim do rozmiaru doznanej krzywdy, a nadto realizować jego zasadniczą kompensacyjną funkcję. Mając natomiast na uwadze rolę zadośćuczynienia, należy wziąć pod uwagę to, aby stanowiło ono odczuwalną wartość ekonomiczną, a jednocześnie nie było nadmierne. (por. wyrok z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 2014-01-15 sygn. I Ca 476/13). Ustalenie wysokości zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę zależy więc w szczególności od oceny całokształtu okoliczności, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru, przy uwzględnieniu indywidualnych okoliczności danego przypadku. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych Sąd uwzględnia przede wszystkim zobiektywizowane kryteria oceny. Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż odmowa zasądzenia zadośćuczynienia powinna być zatem oparta na obiektywnych podstawach, co oznacza, że muszą wystąpić obiektywnie weryfikowalne przesłanki wskazujące na brak krzywdy w danym wypadku lub jej znikomość.

W ocenie Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, że S. W. poniósł uszczerbek na zdrowiu, albowiem powód do chwili obecnej wykazuje zaburzenia o charakterze depresyjno – lękowym w związku ze zdarzeniami

toczącymi się od 2000 r. Powód poddany został badaniom, które wykazały bardzo wysoki poziom lęku i niepokoju oraz tendencję do reagowania przez S. W. na sytuacje stresowe oraz przeżywanie doznań depresyjnych o umiarkowanym nasileniu.

Na szczególne uwzględnienie, przemawiające za zasadnością zgłoszonego żądania przemawia zdaniem sądu fakt, że S. W. był człowiekiem, który przez całe swoje życie pracował, żył skromnie i uczciwie, utrzymując się z pracy własnych rąk. Na podstawie zebranego materiału dowodowego brak jest podstaw do uznania, aby próbował w swoim życiu osiągać gratyfikacje finansowe w sposób nieuczciwy, sprzeczny z prawem, czy choćby moralnie dwuznaczny. Działania jakie podejmował od 2000 r. stanowiły zatem naturalną konsekwencję postawy życiowej powoda. Powód przed zgłoszeniem się w 2000 r. do PUP w K. prowadził działalność gospodarczą. Ponieważ kontrahenci nie regulowali w terminie płatności i działalność nie przynosiła zysków powód ją wyrejestrował. Kiedy jednak okazało się, że przyznane świadczenie z tytułu zasiłku dla osób bezrobotnych było niewystarczające do normalnej egzystencji powód ponownie rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w celu zapewnienia sobie i najbliższym środków do życia. Próby takie podejmował jeszcze dwukrotnie, jak również świadczył pracę na rzecz innych pracodawców. Stwierdzić natomiast należy jednoznacznie, że w okresie tym powód mógł już otrzymywać zasiłek przedemerytalny, który choć w stopniu znikomym zapewniałby mu stabilność finansową. Powód, z powodu braku środków do życia zmuszony był zwracać się o pomoc do rodziny, która jednak niechętnie udzielała mu wsparcia. Dodatkowo na stan zdrowia powoda wpłynęły liczne postępowania, jakie od 2008 r. zmuszony był prowadzić z organami administracji w celu wykazania swych praw. W okresie tym zauważalne było pogorszenie funkcjonowania społecznego i emocjonalnego powoda, jak również powód podupadł na zdrowiu. Powód musiał podjąć leczenie w związku ze zdiagnozowanym nadciśnieniem i cukrzycą, które wcześniej u niego nie występowały. Istnieje zatem zauważalny związek czasowy pomiędzy problemami powoda wynikającymi z faktu nieotrzymania w terminie zasiłku przedemerytalnego, a czasem pojawienia się problemów zdrowotnych. Do chwili obecnej u powoda występują objawy zaburzeń emocjonalnych. Powód na kolejne pisma urzędowe i czynności związane z jego problemami reaguje lękowo, a także somatycznie (biegunki, wymioty, bezsenność). Powód unika kontaktów z innymi ludźmi, ma obawy przed obecnością w tłumie, ma niską samoocenę. Tego typu objawów nie miał wcześniej.

Przyznanie zatem powodowi przewidzianego w przepisie zadośćuczynienia jest więc co do zasady uzasadnione. Zestawienie okoliczności zdarzeń oraz opinii biegłego psychologa prowadzi bowiem do następujących wniosków: po pierwsze, że przeżycia powoda związane z postępowaniem organu rentowego, długotrwałość procesu postępowania w przedmiocie przyznania świadczenia przedemerytalnego i ujemne skutki zdrowotne pozostają w adekwatnym związku przyczynowo skutkowych, a ustalona chronologia zdarzeń wywołała zaburzenia psychiczne u S. W.. Ponieważ opinia biegłego psychologa potwierdza, że ów związek przyczynowy istnieje, wobec czego powodowi co do zasady należy się wynagrodzenie z tytułu zadośćuczynienia. Zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w treści art. 6 k.c, ciężar udowodnienia szkody, zarówno co do faktu jej zaistnienia, jak i jej wysokości spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne, tj. w rozpoznawanej sprawie na powodzie jako poszkodowanym. Jak wynika z powyższego, aby żądanie powoda z tytułu poniesionej przez niego szkody na osobie zostało uwzględnione musiał on wykazać, że doznał krzywd, bólu i cierpień, z powodu których dochodzona kwota tytułem zadośćuczynienia jest sumą „odpowiednią” w myśl art. 445 k.c. Za sumę „odpowiednią” w ocenie Sądu należy rozumieć kwotę, której wysokość - przy uwzględnieniu cierpień i krzywdy moralnej poszkodowanego - utrzymana jest w rozsądnych granicach, odpowiadających zakresowi krzywdy.

Biorąc powyższe okoliczności pod rozwagę Sąd uznał, że uzasadnione jest przyznanie powodowi kwoty 5.000 zł, a żądana kwota 18. 000 zł byłaby rażąco wygórowana. Powód nie podjął leczenia psychologicznego czy psychiatrycznego, nie podjął starań w celu przekwalifikowania zawodowego celem pozyskania nowych możliwości zatrudnienia, nie wyjaśnił z jakich przyczyn żona powoda nie podjęła starań w celu przyczynienia się do pomocy finansowej i utrzymania gospodarstwa domowego, które wspólnie tworzyli. Biegły stwierdził także, że nie jest w stanie jednoznacznie określić, w jakim stopniu wpływ na pojawienie się choroby nadciśnieniowej i cukrzycy oraz innych dolegliwości somatycznych wynikał z naturalnego procesu starzenia się (choć potwierdził zasadniczo związek przyczynowo skutkowy pomiędzy trybem postępowania przed organami rentowymi, a ujemnymi skutkami zdrowotnymi powoda). W tym stanie rzeczy, sąd orzekł jak w pkt 3 wyroku, oddalając w pozostałym zakresie żądanie

o zapłatę zadośćuczynienia. Sąd w całości obciążył, przyznanym powodowi zadośćuczynieniem, pozwanego ad.1, uznając, iż to działanie tego organu zapoczątkowało serię niekorzystnych dla pozwanego decyzji, naruszających jego prawa. Pozwany ad.2 nie miał w tych konkretnych czynnościach żadnego udziału.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia art. 98 k.p.c. Na zasadzie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa (tytułem opłaty sądowej, od uiszczenia której powód został zwolniony, od pozwanego Skarbu Państwa - Starosty (...) kwotę 1.827 zł i od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. kwotę 1.827 zł oraz tytułem zwrotu skredytowanych kosztów opinii biegłych od pozwanego Skarbu Państwa Starosty - (...)kwotę 900,75 zł i od pozwanego (...) Oddział w O. kwotę 900,75 zł.